Joukkoliikenteen lipunhintojen tarkistus vuodelle 2027

Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta 19.11.2026 § 42
7034/00.01.02/2026

Valmistelijat / lisätiedot:
joukkoliikennesuunnittelija Jukka Räsänen
puh. 044 718 5008
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

joukkoliikennepäällikkö Tero Myyryläinen

Joukkoliikennelautakunta päättää hyväksyä esityksen mukaiset joukkoliikenteen lippujen hintamuutokset siten, että uudet hinnat tulevat voimaan 4.1.2027.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Joukkoliikenneviranomaisen tavoitteena on järjestää asiakkaille saavutettavaa ja kohtuuhintaista joukkoliikennettä, joka lisää joukkoliikenteen kysyntää, tukee kaupunkikehitystä ja mahdollistaa palvelutason ylläpitämisen.

Kuopion seudun joukkoliikenteen matkustajamäärät ja lipputulot ovat kasvaneet tasaisesti viime vuosina. Kesällä 2026 käyttöönotettu runkolinjauudistus on vauhdittanut entisestään kasvua erityisesti matkustuksen osalta. Matkustajamäärien kasvu näkyy myös lipputuloissa, mutta lipputulot ovat kasvaneet matkustajamääriä hitaammin.

Kuntatalouden kiristyminen ja liikennöintikustannusten nopea kasvu ovat kuitenkin lisänneet painetta lippujen hintojen korottamiseen. Joukkoliikenteen kustannusindeksi, joka kertoo joukkoliikenteen järjestämiskustannuksista, on noussut vuoden aikana lähes 10 prosenttia. Koska liikennöintikustannukset ovat kasvaneet lipputuloja nopeammin, lippujen hintojen tarkistaminen on tarpeen joukkoliikenteen rahoitustasapainon ja nykyisen palvelutason turvaamiseksi.

Hintojen kehitys ja vertailu

Kuopion seudun joukkoliikenteen lipunhintoja on tarkistettu viime vuosina seuraavasti:

- Vuonna 2023 hintoja korotettiin arvo- ja kausilippujen osalta 7,5–9,4 prosenttia. Käteislippujen hintoja korotettiin 15 prosenttia. Hintojen korotus oli ensimmäinen lähes kymmeneen vuoteen.
- Vuonna 2025 joukkoliikenteen arvonlisäverokanta nousi 10 prosentista 14 prosenttiin, minkä vuoksi asiakashintoja jouduttiin korottamaan noin kuusi prosenttia. Samana vuonna

PALI-liikenteessä otettiin käyttöön erillinen hinnoittelu. PALI-liikenteen hinnat nostettiin käteislippujen tasolle, ja alennusryhmistä pääosin luovuttiin.
- Vuonna 2026 joukkoliikenteen arvonlisäverokantaa laskettiin 14 prosentista 13,5 prosenttiin. Muutosta ei kuitenkaan siirretty asiakashintoihin, koska sen vaikutus yksittäisten lipputuotteiden hintoihin arvioitiin vähäiseksi

Lippujen hintoja on vertailtu muiden suurten ja keskisuurten kaupunkien hintoihin, jotta Kuopion seudun joukkoliikenteen hinnat säilyvät kilpailukykyisinä. Vertailukaupunkeina ovat Jyväskylä (Linkki), Lahti (LSL), Oulu (OSL) ja Tampere (Nysse). Vertailu on tehty aikuisen AB-vyöhykettä vastaavien lippujen osalta käyttäen 1.11.2026 voimassa olleita hintoja.

	Kertalippu	**Kausilippu**
Kuopio	2,85 €	61,50 €
Jyväskylä	2,70 €	60,00 €
Lahti*	2,95 €	62,00 €
Oulu*	2,90 €	64,00 €
Tampere	2,50 €	65,00 €

*tasataksa

LSL ja OSL ovat tehneet jo 1.6.2026 alkaen muutoksia hintoihin. Nämä kaupungit eivät vielä toistaiseksi ole ilmoittaneet lisäkorotuksista. Vertailukaupungeista Linkki on ilmoittanut mahdollisista hintojen korotuksista vuodelle 2027 ja Nysse on päättänyt nostaa kertalipun hintoja noin 6–8 prosenttia.

Joukkoliikenteen lipputulot

Tammi-syyskuun toteuman perusteella lipputulot ovat kasvaneet vuoden 2025 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna seuraavasti:

- Kausiliput + 3,6 %
- Kertaliput + 1,7 % (sisältää käteis-, mobiili- ja arvoliput sekä lähimaksamisen)

Tämän pohjalta joukkoliikenteen kausi- ja kertalipputuloiksi arvioidaan vuoden 2026 osalta yhteensä noin 11,49 miljoonaa euroa (alv 0 %). Joukkoliikenteen talousarviossa vuoden 2027 lipputulotavoitteeksi on taas asetettu 12,7 miljoonaa euroa. Ilman hinnankorotuksia vuoden 2027 kausi- ja kertalipputuloiksi ennustetaan noin 11,8 miljoonaa euroa (alv 0 %). Ennuste perustuu oletukseen, että lipputulot jatkavat noin 2,6 prosentin kasvua. Kun tähän lisätään sivistyspalvelujen maksama noin 550 000 euron korvaus koululaisten tekemistä matkoista, lipputulojen kokonaismääräksi muodostuu yhteensä noin 12,35 miljoonaa euroa. Talousarvion 12,7 miljoonan euron tavoitteen saavuttaminen edellyttäisi siten noin 350 000 euron lisätuloja.

Lisätulojen osalta tämä tarkoittaisi noin 3 % korotusta lippujen hintoihin. Hintojen korotusten yhteydessä tulee kuitenkin huomioida lippujen hintajousto. Hintajousto tarkoittaa, että lippujen hintoja korotettaessa kysyntä vähenee. Suomessa yleisesti käytetty joukkoliikenteen lyhyen välin hintajousto bussiliikenteessä on -0,3. Tämä tarkoittaa, että 10 % hintojen korotus vähentää kysyntää 3 %. Pitkän aikavälin hintajouston on katsottu olevan jopa kaksinkertainen.

Kun hintajousto, tuotekohtaiset pyöristykset sekä erilaiset lippujen käyttömäärät otetaan huomioon, niin korotustarve on keskimäärin vajaat 5 %.

Kerta- ja kausiliput

Koska kertamatkoissa Kuopion hinnat ovat olleet jo verrokkikaupunkien keskiarvoa (2,76 €) korkeammat, esitetään näihin tehtävän suhteessa pienempi korotus kuin kausilippuihin, jotta hinnat pysyvät kilpailukykyisinä suhteessa muiden kaupunkien hintoihin. Kertalippujen (käteislippuja lukuun ottamatta) osalta hintoja esitetään korotettavaksi noin 3 %. Tällöin esimerkiksi aikuisen AB-kertalipun hinnaksi tulisi pyöristykset huomioon ottaen 2,95 €. Kausilipuissa hinnat ovat taas olleet verrokkikaupunkien keskiarvoa (62,75 €) alhaisemmat. Tämän pohjalta kausilippuihin esitetään suhteessa korkeampaa korotusta. Korotuksen suuruus olisi vajaat 6 % ja korotuksen myötä aikuisen AB-kausilipun hinta nousisi 65 euroon. Esitetty 3,50 euron korotus vastaa noin 0,12 euroa päivää kohden ja noin 7,5 senttiä tehtyä matkaa kohden, kun kausilipulla tehdään keskimäärin 46,8 matkaa.

Esimerkit AB -vyöhykkeiden lippujen hinnoista. Suluissa nykyinen hinta.

	Kertalippu	**Kausilippu**
Aikuinen	2,95 € (2,85 €)	65,00 € (61,50 €)
Lapsi	1,50 € (1,45 €)	33,00 € (31,00 €)
Nuori	2,05 € (2,00 €)	45,50 € (43,00 €)
Opiskelija	2,05 € (2,00 €)	45,50 € (43,00 €)
Seniori*	1,75 € (1,80 €)	65,00 € (61,50 €)

* seniorialennus saatavilla arvolipulla klo 9–14 välillä. Muuna aikana peritään normaali aikuisen hinta.

Nykyiset alennus- ja etuuskäytännöt ovat vakiintuneet ja perustellut, joten niihin ei katsota tarpeelliseksi kohdistaa esitettyjen hintojen korotusten osalta muita muutoksia.

Käteisliput sekä palveluliikenteen lippujen hinnat

Käteislippujen korkeammalla hinnoittelulla on pyritty vähentämään käteisen käsittelyä busseissa, parantamaan turvallisuutta ja sujuvoittamaan maksamista. Hinnoittelu onkin ohjannut tehokkaasti muihin maksutapoihin ja käteislippujen osuus lipputuloista on enää noin 3 %.

Käteislippujen hintoja tarkasteltaessa on huomioitava sujuva maksaminen busseissa. Käteislippujen hinnoittelussa pyritään summiin, jotka asiakkaan on helppo maksaa tasarahalla ja joihin kuljettajan on tarvittaessa helppo antaa vaihtorahaa. Tämä tarkoittaa yleensä hintojen pyöristämistä 50 senttiin. Tästä syystä käteislippujen esitettävä prosentuaalinen korotus on muita lipputuotteita suurempi.

Esimerkit AB -vyöhykkeiden käteislippujen hinnoista. Suluissa nykyinen hinta.

	Käteislippu
Aikuinen	4,50 € (4,00 €)
Lapsi	2,50 € (2,20 €)

Hinnoittelun osalta tulee huomioida myös se, että palveluliikenteessä noudatetaan käteislipputaksoja. PALI-liikenne tarjoaa tavanomaista joukkoliikennettä korkeamman palvelutason, ja sen järjestämiskustannukset ovat muuta joukkoliikennettä suuremmat. Tämän vuoksi PALI-liikenteen asiakashintojen säilyttäminen käteislipputaksojen tasolla on edelleen perusteltua.

Matkatavaramaksu ja tapahtumalippu

Joukkoliikenteessä kuljetettavista polkupyöristä sekä muista suurista tavaroista peritään erillinen käteisellä maksettava matkatavaramaksu. Maksun suuruutta ei ole tarkistettu useaan vuoteen, vaan se on pysynyt ennallaan 1,70 eurossa. Jatkossa hinnaksi esitetään 2,00 €.

Tapahtumalippu on joukkoliikennelippu, joka voidaan sisällyttää esimerkiksi teatterilippuun ja jonka yleensä tapahtumajärjestäjä maksaa. Asiakas ei tällöin maksa joukkoliikennematkasta erillistä maksua, vaan matkan kustannus sisältyy tapahtumalippuun. Tapahtumalipun hintaa esitetään korotettavaksi muiden kertalippujen tavoin noin kolme prosenttia. Tapahtumalipun uudeksi hinnaksi esitetään 1,65 euroa tapahtumalipulla tehtyä matkaa kohden tai 3,30 euroa päivältä.

Hintamuutosten voimaantulo

Hintamuutoksia ei ole tarkoituksenmukaista toteuttaa vuodenvaihteessa, koska järjestelmätoimittajien mahdollisuudet reagoida häiriötilanteisiin ovat tällöin rajalliset. Tämän vuoksi uudet hinnat esitetään otettaviksi käyttöön 4.1.2027.

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosääntö 38§

Vaikutusten arviointi

Lipunhintojen korotusten arvioidaan lisäävän kaupungin tuloja vuonna 2027 noin 350 000 eurolla, tasapainottavan taloutta ja tukevan joukkoliikenteen nykyisen palvelutason ylläpitämistä. Korotukset lisäävät kuitenkin joukkoliikennettä käyttävien kotitalouksien menoja ja voivat vähentää joukkoliikenteen houkuttelevuutta sekä hidastaa matkustajamäärien kasvua. Joukkoliikenteen käytön mahdollinen väheneminen voi lisätä yksityisautoilua, vaikeuttaa viisaan liikkumisen ja liikenteen päästövähennystavoitteiden saavuttamista sekä vähentää joukkoliikenteellä saavutettavien yritysten asiakasvirtoja.

Liitteet 7034/2026 Päätösten vaikutusten ennakkoarviointi - lipunhintojen tarkistus vuodelle 2027
7034/2026 Asiakashinnat 2027